

KOMUNIKAT PRASOWY nr 188/24

Luksemburg, 7 listopada 2024 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-126/23 | [Burdene]¹

Kompensata dla ofiar przestępstw z użyciem przemocy: automatyczne wyłączenie niektórych członków rodziny ofiary zabójstwa nie gwarantuje „sprawiedliwej i odpowiedniej” kompensaty

Należy wziąć pod uwagę inne elementy niż tylko więzi rodzinne, takie jak zakres szkody poniesionej przez wykluczonych członków rodziny

W 2018 r. włoski sąd nakazał mężczyźnie, będącemu sprawcą zabójstwa jego byłej partnerki, zapłatę odszkodowania członkom rodziny ofiary. Ponieważ sprawca zabójstwa był niewypłacalny, państwo włoskie wypłaciło kompensatę, pomniejszoną w stosunku do pierwotnie przewidzianej, wyłącznie dzieciom ofiary i jej małżonkowi, z którymi pozostawała ona w separacji od lat².

Rodzice, siostra i dzieci ofiary wytoczyli powództwo przed sądem w Wenecji (Włochy), domagając się „sprawiedliwej i odpowiedniej” kompensaty, uwzględniającej szkodę poniesioną przez nich w wyniku zabójstwa.

W tym kontekście sąd włoski zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy uregulowanie krajowe, które wyklucza z urzędu wypłatę kompensaty niektórym członkom rodziny ofiary umyślnego przestępstwa z użyciem przemocy w przypadku jej śmierci wskutek zabójstwa, jest zgodne z dyrektywą UE dotyczącą kompensaty dla ofiar przestępstw³.

Trybunał uściślił przede wszystkim, że dyrektywa ta zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia systemu kompensaty, który powinien obejmować nie tylko **bezpośrednie ofiary** umyślnych przestępstw z użyciem przemocy, lecz również bliskich członków ich rodziny, jeżeli ponoszą oni uboczne konsekwencje tego przestępstwa jako **ofiary pośrednie**.

Ponadto Trybunał przypomniał, że omawiana dyrektywa **nakłada** na państwa członkowskie **obowiązek** ustanowienia **systemu kompensaty** dla ofiar umyślnych przestępstw z użyciem przemocy, który **gwarantuje sprawiedliwą i odpowiednią kompensatę**. Chociaż państwa członkowskie dysponują w tym względzie zakresem uznania, to nie mogą ograniczać się do kompensaty czysto symbolicznej lub ewidentnie niewystarczającej w świetle powagi, jakie ma dla tych ofiar popełnione przestępstwo.

Wkład powinien w **odpowiednim** zakresie **wyrównać** cierpienia, na jakie narażone były ofiary, aby przyczynić się do **naprawienia poniesionej szkody majątkowej i niemajątkowej**. Ponadto, jeżeli dany system krajowy przewiduje kompensatę ryczałtową, taryfikator odszkodowań powinien być wystarczająco szczegółowy, aby uniknąć sytuacji, w której ryczałtowa kompensata przewidziana za określony rodzaj przemocy mogłaby okazać się ewidentnie niewystarczająca.

Trybunał orzekł w związku z tym, że system krajowy, który **wyklucza** w sposób automatyczny **niektórych członków rodziny** z możliwości uzyskania jakiegokolwiek kompensaty jedynie ze względu na obecność innych członków rodziny, nie biorąc pod uwagę innych względów (takich jak w szczególności materialne skutki śmierci danej osoby w wyniku

jej zabójstwa lub okoliczność, że wspomniani członkowie pozostawali na utrzymaniu osoby zmarłej lub zamieszkiwali z nią) **nie może prowadzić do „sprawiedliwej i odpowiedniej kompensaty”**.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa. Nie odpowiada ona rzeczywistej nazwie ani rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.

² Włoski system kompensaty za umyślne przestępstwa z użyciem przemocy przewiduje bowiem, że rodzice osoby zmarłej mogą otrzymać kompensatę jedynie gdy brak żyjącego małżonka i dzieci, a rodzeństwo może otrzymać taką kompensatę gdy brak jest rodziców.

³ [Dyrektywa Rady 2004/80/WE](#) z dnia 29 kwietnia 2004 r. odnosząca się do kompensaty dla ofiar przestępstw.